

[Ivar Nørgaard.]

Det er min vurdering, at der desværre går temmelig lang tid, før der opstår nye muligheder for, at England og vi andre kan komme ind i et større Europa. Men det er jo meget vigtigt, at vi i forhandlingerne med de andre nordiske lande meget klart har præciseret, at det stadig er vort mål, og at de andre lande ikke blot har accepteret vort synspunkt, men endosseret det, ja, selv sagt, at det også er deres håb og synspunkt. Det har vi jo præciseret meget stærkt, eller embedsmændene har gjort det, i den sidste del af rapporten med de specielle danske udtalelser, men det er i øvrigt noget, der indgår i den fælles rapport som alle landenes grundsynspunkt. Og hvis der nu går de ret mange år, som jeg personlig tror der vil gå, så er der jo heller ingen, der siger, at den fremtidige procedure for et større Europa vil blive den, vi har kendt hidtil. Der er ingen, der siger, at man fra Kommissionens side eller fra Frankrigs side om flere år vil indtage den holdning, at vi skal forhandle enkeltvis. Det kunne meget vel være, at en opbygget økonomisk union blev så tæt sammensvejet, at det for alle virkede naturligt, også for Kommissionen og for Frankrig, at man forhandlede med unionen, og det vil sikkert vise sig at være bedre for os, som også handelsministeren gav udtryk for at han mente.

Det har været fremført, at vi har forskellig udenrigspolitik, forskellig sikkerhedspolitik, i de nordiske lande, og at det skulle skabe en hindring. Dertil er at sige, at det drejer sig om en økonomisk union, og vi har alle udtrykkeligt fastholdt, at vi skal føre vor egen udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det, der var af betydning i 1963, er næppe af samme betydning nu. Dengang ville man kun drøfte associering med Sverige, fordi Sverige var neutralt; også svenskerne ønskede kun associering og brugte også det udtryk. Men efter at Frankrig nu er kommet ind på at føre en særdeles uafhængig sikkerheds- og udenrigspolitik, som i visse henseender virker mere neutral end svenskernes — i hvert fald synes amerikanerne det sikkert en gang imellem — er der jo ikke den samme linje i fællesmarkedslanternes sikkerheds- og udenrigspolitik. Derfor vil det ikke virke så forbløffende for disse lande, at et land, der fører neutralitetspolitik, også er medlem. Det

viser sig da også, at svenskerne nu formulerer deres ønsker på en måde, som ikke udelukker, at de ville kunne blive medlemmer.

Til sidst vil jeg sige, at ikke blot forhandlingerne den første uge i marts i Nordisk Råd, men også forhandlingerne i dag i denne sal er af afgørende betydning for, hvor langt den nordiske sag kommer. Det er i dag i denne sal, de politiske partier skal gøre deres stilling klar.

Tvetydige eller uklare udtalelser vil med rette blive fortolket som en ulden holdning. Om det danske socialdemokratis holdning skal der ikke herske den mindste tvivl: vi mener, at tidspunktet nu er kommet til at sige ja til en nordisk økonomisk union, til at træffe den politiske beslutning, og det går vi utvetydigt ind for fuldt og helt.

Haunstrup Clemmensen: Danmark må ikke være sig selv nok, vi må ikke isolere os. Det er både af folkelige og erhvervsmæssige og dermed beskæftigelsesmæssige grunde aldeles afgørende, at vi fortsat og om muligt i stadig stigende udstrækning udvider vore kontakter til verden omkring os og gør det så intensivt, så perspektivfyldt som overhovedet muligt.

Moderne teknik giver os vældige muligheder for at forøge vor levestandard, men rent sagligt må vi intet øjeblik undervurdere de forudsætninger, der er den basis, på hvilken disse fremskridt skal etableres. Det er i en lang række tilfælde et uomgængeligt krav, at meget kostbart maskinel, meget dyre anlæg og megen intensiv forskning skal gå forud, før en sådan moderne storproduktion kan gennemføres; og for at den kan blive tilstrækkelig billig pr. enhed, må der være produktion i meget stor skala og derfor naturligvis også afsætning på de størst mulige markeder. Derfor må international arbejdsdeling, international specialisering, være et uafviseligt krav, hvis man ønsker en stadig økonomisk vækst, og det gør vi jo alle.

Men vil man dette mål, må man også stadig holde sig midlerne for øje. Derfor er et lille land endnu stærkere end de større lande interesseret i, at den internationale handel kan udfolde sig så frit og inden for så store områder som overhovedet muligt. Når den europæiske levestandard lykkeligvis i tiden efter den anden verdenskrigs afslut-